

Nr. 9, januari 1996

VAN HET BESTUUR

De jaargrens is weer gepasseerd. Wat verlaat, maar zeer gemeend, wenst het bestuur alle leden, tientjes-leden en donateurs een gezond en gelukkig 1996!

Afgelopen jaar heeft het bestuur 4 opzeggingen moeten registreren. Daar tegenover hebben zich een aantal nieuwe leden aangemeld. De doelstelling van 1995 was: 200 leden. Dit streefgetal hebben we helaas niet gehaald, ondanks de grote aanwas op Open Monumentendag. Momenteel telt de vereniging 195 leden (inclusief 13 tientjes-leden, exclusief 7 donateurs). De 200-leden-grens is dus nabij. Daarom treft u hierbij dan ook een folder van onze vereniging met een aanmeldingsstrookje aan. Het lid dat als eerste dit jaar 5 nieuwe leden weet aan te brengen, ontvangt de bijna antiquarisch geworden 'Kroniek van Voorburg'. Vergeet niet te laten vermelden: "opgegeven door...". Bovendien is het 200ste lid voor 1996 geen contributie verschuldigd en ligt er een pakket met alle uitgaven van de Historische Vereniging klaar. Kortom: "Zegt het voort!"

Een aantal leden had zich afgelopen jaar verheugd op een uitstapje naar het Duitse plaatsje Xanten. Alle voorbereidingen daartoe waren getroffen. Maar ondanks de boeiende lezingen van onze leden Lijda Brockbernd, Joop de Beer en Kees Mikot tijdens de ledenavond, kon de excursie geen doorgang vinden. Er waren te weinig deelnemers. Voor het bestuur reden om aan u te vragen aan welke voorwaarden een verenigingsexcursie moet voldoen. Daartoe treft u in dit nummer een enqueteformulier aan. Wij rekenen op uw medewerking.

De redactie van de Nieuwsbrief is in andere handen overgegaan. Conchita van der Stelt is bereid gevonden dit werk in het vervolg op zich te nemen. Waarvoor dank. Ideeën of wensen en nieuwe kopij gaarne rechtstreeks richten aan het secretariaat: Van Deventerlaan 51, 2271 TW Voorburg.

In 1996 zullen een aantal noemenswaardige herdenkingen plaatsvinden. Ten eerste zal er aandacht geschonken worden aan de 400ste geboortedag - 4 september - van Constantijn Huygens. Naast diverse landelijke activiteiten zal de Historische Vereniging Voorburg in september van dit jaar een speciaal themanummer van het verenigingsperiodiek uitgeven. In samenwerking met museum Swaenstyn en museum Hofwijck wordt bovendien een expositie over Constantijn Huygens voorbereid. De onderzoeksgroep, die onder leiding van gemeentearchivaris Joop de Beer druk doende is, hoopt een schat aan gegevens uit de archieven in Voorburg en Den Haag te halen. Een uitgebreid literatuuronderzoek blijft daarbij niet achterwege. Met name wat betreft dit laatste onderdeel kan Joop de Beer nog enige ondersteuning gebruiken, zie de oproep elders in dit nummer.

De tweede herdenking betreft Molen de Vlieger. Samen met de Stichting Molen de Vlieger zal het 375-jarige bestaan van dit Voorburgse monument herdacht worden, onder andere met een speciale uitgave van het verenigingsperiodiek.

Tenslotte is het in 1996 65 jaar geleden dat de schrijver Aart van der Leeuw is overleden. Een aantal literaire middagen is in voorbereiding. Daarnaast zal op onze eerstkomende Algemene Ledenavond Aart van der Leeuw het onderwerp van één of meer lezingen zijn. Wij zullen u hieromtrent op de hoogte houden.

J.A. van der Stelt, secretaris

drs. R.E.J. Bisseling voorzitter
v. J.A. van der Stelt secretaris
G.Th. Langeraak penningmeester
M.J. Kijms lid
drs. C.L. van der Meer lid

NIEUWE LEDEN

Het bestuur heet de volgende nieuwe leden van harte welkom:

Mw. M.T.A. Arts-Vehmeijer, Voorburg
Mw. A.C. van Aubel-Schalken, Voorburg
Mw. G.E. van Beynum-Stuiver, Voorburg
Openbare Bibliotheek Voorburg
Stichting Hoekenburg Voorburg
Dhr. M. Keszelaer, Den Haag
Mw. dr. M.N.E. Nelemans, Voorburg
Mw. C.J.M. Roemer-Witkamp, Voorburg
Dhr. ir. R. Scharroo, Voorburg
Mw. drs. K. van Tuil, Voorburg
Dhr. mr. L. van Wermeskerken, Voorburg
Dhr. B.H. Wormgoor, Voorburg

HUYGENS EN VOORBURG

Wat had de familie Huygens met Voorburg?
Waarom bouwde Huygens zijn buitenhuis
Hofwijck juist in Voorburg? Hoe bracht hij de tijd
gedurende zijn verblijf op Hofwijck door? En zo
zijn er nog talrijke vragen te bedenken.
In dit Huygensjaar - 400 jaar geleden werd

Constantijn Huygens
Ets naar een schilderij van M. Miereveld.

Constantijn Huygens geboren - willen we gaan zoeken naar wat de familie Huygens voor Voorburg betekende óf wel wat Voorburg voor de familie Huygens betekende. Gegevens hieromtrent zijn te vinden in boeken over en van de familie Huygens en in archiefstukken. De onderzoeksresultaten zullen worden gebruikt voor het themanummer van ons tijdschrift en voor een tentoonstelling over Huygens.

Wie van onze leden is bereid om boeken over en van Huygens te lezen en daaruit voor Voorburg interessante gegevens te noteren? Ook mensen die onderzoek in archieven willen doen kunnen zich melden. Graag een telefoontje naar: Joop de Beer, Oud-archief gemeente Voorburg, tel.: 357.52.13.

1996 HUYGENSJAAR

De 400ste geboortedag van Constantijn Huygens wordt uiteraard niet alleen in Voorburg herdacht. Ook landelijk staan er diverse activiteiten op stapel die wij u niet willen onthouden. Enkele van de hieronder genoemde initiatieven zijn overgenomen uit 'De Praete-banck', het informatiebulletin van de Vereniging Hofwijck.

- De Voorburgse drukkerij Die Haghe, een vroeg 20e-eeuwse drukkerij - 'in vol bedrijf' - waar nog met lood gewerkt wordt, werkt momenteel aan een bibliofiele uitgave met een selectie van de puntdichten van Constantijn Huygens.
- In september 1996 zal het nationale monument, gewijd aan Constantijn en Christiaan Huygens, in Voorburg onthuld worden.
- De Constantijn Huygens-penning, ontworpen door de Amsterdamse kunstenares Elisabeth Varga, zal op Hofwijck worden uitgereikt.
- Bij uitgeverij Querido te Amsterdam zal in de Griffioenreeks een bloemlezing uit Huygens' gedichten verschijnen, samengesteld door Ton van Strien.
- De Amsterdam University Press zal een Engels- en Nederlandstalige bloemlezing uit Huygens' poëzie uitgeven, met vertalingen, inleiding en verhelderende appendices door Peter Davidson (University of Warwick) en Adriaan van der Weel (Rijksuniversiteit Leiden).

• In mei van dit jaar organiseert de Faculteit der Letteren van de Rijksuniversiteit Groningen (dr. N. Streekstra) een eendaags symposium over de Huygens-studie na het - aan Huygens gewijde - congres in 1987.

SCHENKING

Eind vorig jaar schonk de heer S.M. Rodenburg uit Terbant (Heerenveen) de Historische Vereniging Voorburg twee indrukwekkende plakboeken, die door zijn ouders waren samengesteld. De nauwkeurig bijgehouden verzameling knipsels behelst de ontwikkeling van de wijk Essesteijn en de geschiedenis van de boerderij 'Essesteijn'. De vader van de heer Rodenburg was destijds pachtboer van de boerderij.

Teneinde de gegevens zorgvuldig voor het nageslacht te bewaren, heeft de Historische Vereniging beide boekwerken ondergebracht in het Oud Archief van de gemeente Voorburg. Zij blijven echter wel eigendom van de vereniging.

BEGRAAFPLAATS PARKWEG

Eén van de begraafplaatsen in Voorburg is de begraafplaats aan de Parkweg, die sinds 1875 in gebruik is. Tegenwoordig wordt er echter nauwelijks meer begraven. Aangezien deze 'sluimerende' situatie een negatief kostenplaatje met zich meebrengt, heeft het college van B&W eind 1994 besloten de begraafplaats in ere te herstellen. Hiermee is niet alleen de jaarexploitatie gebaat, ook het oud-stedelijke karakter van de begraafplaats kan hierdoor behouden blijven. Een aantal prominente Voorburgers heeft immers aan de Parkweg zijn laatste rustplaats gevonden, waaronder Aart van der Leeuw en A. Winkler-Prins.

Eén en ander betekent echter wel dat er in het uiterlijk en gebruik van de begraafplaats enkele veranderingen zullen plaatsvinden. Het college heeft daarom besloten tot het instellen van een klankbordgroep, bestaande uit een lid van de Historische Vereniging Voorburg, de Stichting Mooi Voorburg, de gemeentelijke monumentencommissie, een raadslid, twee betrokken ambtenaren en de betreffende portefeuillehouder. Deze groep zal als ondersteuning betrokken zijn bij de verdere planontwikkeling.

Namens de Historische Vereniging Voorburg zal ons lid Mevr. dr. M.N.E. Nelemans zitting nemen in de klankbordgroep.

Het graf van Aart van der Leeuw op de begraafplaats aan de Parkweg.

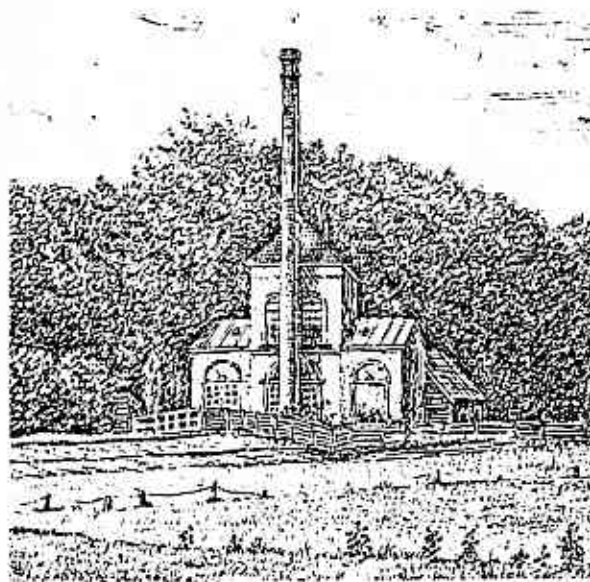
INDUSTRIEEL ERFGOED

Vanaf de tweede helft van de 19e eeuw industrialiseerde Nederland zich met rasse schreden. Het dorps- en stadsbeeld werd in toenemende mate beïnvloed door fabrieken, pakhuizen, gemalen, stations, watertorens en arbeiderswijken. Veel van dergelijke objecten zijn in de loop der jaren verloren gegaan, maar er is in Nederland zeker nog sprake van een industrieel erfgoed. Om dit onderdeel van onze recente cultuurgeschiedenis bij een groot publiek onder de aandacht te brengen is 1996 uitgeroepen tot het Jaar van het Industrieel Erfgoed. Een jaar lang zullen zowel op landelijk als provinciaal niveau diverse activiteiten georganiseerd worden. Zo verzorgt TELEAC bijvoorbeeld dit najaar op de televisie een serie over Industrieel Erfgoed.

Maar u kunt ook al eerder uw licht opsteken over dit interessante onderwerp. Het Project Geschiedbeoefening Noord- en Zuid-Holland en Utrecht heeft een handleiding uitgegeven. Deze gids, met de titel 'Sporen van nijverheid: op zoek naar industrieel erfgoed. Een handleiding,' kunt u bestellen bij Project Geschiedbeoefening, J. Brugman, Postbus 448, 2501 CK, Den Haag.

Dit is tevens het adres waar u zich kan opgeven voor de cursus 'Zoeken naar Sporen van Nijver-

heid en Industrieel Erfgoed'. Deze wordt gehouden op 26 maart en 9 april 1996 in het gebouw van de Federatie van Musca in Zuid-Holland te Den Haag. De kosten bedragen F. 30,-. Voor meer informatie kunt u terecht bij J. Brugman, tel. 070-3624121.

Stoommolen aan de Machinesloot bij de Van Woudekade (1928).

RAILTHEATER VOORBURG

Ook het Railtheater te Voorburg belicht een recent onderdeel van de geschiedenis, en wel zeer recent. Op 9 februari a.s. wordt namelijk een dia-programma over de constructie en exploitatie van de Kanaaltunnel getoond. Dit omvangrijke project heeft twee eeuwen de gemoederen bezig gehouden en leek een onhaalbare droom. Sinds 1994 is het echter mogelijk via deze tunnel Groot Brittannië te bereiken.

De voorstelling begint om 20.00 uur en de entreprijs bedraagt F. 4,-. Het Railtheater is gelegen aan de Herenstraat 77, naast de Oude Kerk.

STREEKARCHIEF IJSSELMONDE

Voor leden die zich bezig houden met genealogie melden wij dat het Streekarchief eiland IJsselmonde een grote collectie microfiches en naslagwerken bezit met stamboomgegevens van mensen die ooit op het eiland hebben gewoond. Het gebied IJsselmonde omvat de woonkernen Ridderkerk,

Hendrik-Ido-Ambacht, Zwijndrecht, Heerjansdam, Barendrecht, Rhoon, Poortugaal, Hoogvliet, Pernis, Charlois, Katendrecht en IJsselmonde. Het archief bevindt zich aan Hollands Tuin 77 te Rotterdam. Postadres: Postbus 9544, 3007 AM Rotterdam, tel. 010 - 4825758.

RECTIFICATIE

Het betreft hier de boekenlegger, behorende bij de kalender van 1996. Bij de maanden januari-februari-maart staat vermeld dat de steendruk van C.W. Mieling vervaardigd is in 1880. Dit blijkt echter onjuist te zijn, zoals de heer drs. G.M. Duijvestein - één van onze leden - in een brief terecht opmerkte. De prent komt namelijk oorspronkelijk uit het boek 'Tegenwoordige staat van Zuid-Holland' van A.W. Kroon, uitgegeven in 1863 ! Het jaartal 1880 was overgenomen van een inventariskaart van Museum Swaenstyn.

AGENDA

9 februari 1996

Bijeenkomst van de werkgroep Genealogie en Archiefonderzoek in het Gemeentearchief.

23 februari 1996

Bijeenkomst van de Huygens-onderzoeksgroep in het Gemeentearchief.

26 maart en 9 april 1996

Cursus 'Zoeken naar Sporen van Nijverheid en Industrieel Erfgoed', Federatie van Musea in Zuid-Holland

KOPIJ

Kopij voor de volgende Nieuwsbrief kunt u inleveren vóór 20 maart 1996 bij het redactie-secretariaat, Van Deventerlaan 51, 2271 TW te Voorburg.

De afbeeldingen in deze Nieuwsbrief zijn afkomstig uit 'Voorburg aangekaart' en 'Bekende Voorburgers', onderdelen van de 'Kroniek van Voorburg'.

91991 (07) 1-19559

ENQUETE DAGEXCURSIE

Aan alle leden, tientjes-leden en donateurs,

Eén van de doelstellingen van de Historische Vereniging Voorburg is het organiseren van een jaarlijkse excursie naar een interessante historische bezienswaardigheid. Ook in 1995 stond een dergelijk uitje op het programma. Met veel enthousiasme hadden het bestuur en enkele leden een bezoek aan het Duitse Xanten voorbereid. Echter, de inspanningen ten spijt, moest de excursie daags voor vertrek helaas worden afgeblazen. Het vereiste minimum aantal van 30 deelnemers, dit in verband met de kosten, was niet gehaald. Slechts 14 leden hadden zich voor het dagje Xanten aangemeld ?!

Om een dergelijke situatie in de toekomst te voorkomen, wil het bestuur graag van de leden weten of er binnen de vereniging wel voldoende interesse bestaat voor een jaarlijkse excursie. Daarom wordt u dan ook vriendelijk verzocht de hieronder staande vragen -uiteraard anoniem- te beantwoorden.

Het enquêteformulier kan ingeleverd worden bij het secretariaat, Van Deventerlaan 51 te Voorburg. Hoe meer reacties er binnenkomen, des te beter kan de jaarlijkse excursie afgestemd worden op de wensen van de leden !

ENQUETEFORMULIER DAGEXCURSIE

- 1) Ik heb mij opgegeven voor de dagexcursie naar Xanten die op 25 november 1995 zou plaatsvinden.
 - Ja, ga naar vraag 4.
 - Nee, vervolg met vraag 2.

- 2) Op deze vraag zijn meerdere antwoorden mogelijk.
Ik heb mij niet opgegeven voor de excursie naar Xanten om de volgende reden(en) :
 - Ik vond de eigen bijdrage te hoog.
 - Ik had geen interesse in het reisdoel.
 - Ik beperk mij liever tot bezienswaardigheden in Nederland.
 - Ik heb alleen interesse in bezienswaardigheden die betrekking hebben op Voorburg.
 - Ik vond het dagprogramma te vol.
 - Geen mening.
 - Anders, nl.

- 3) Indien de excursie naar Xanten komend voorjaar alsnog plaatsvindt zal ik mij wel opgeven.
 - Ja.
 - Nee.
 - Geen mening.

- 4) De dagexcursie moet in de toekomst bij voorkeur in het voorjaar plaatsvinden, in plaats van in de herfst.
 - Ja.
 - Nee.
 - Geen mening.

- 5) Ik heb graag invloed op het onderwerp en de bestemming van de excursie.
 - Ja.
 - Nee.
 - Geen mening.

Hartelijk dank voor uw medewerking. Heeft u nog suggesties, dan zijn die natuurlijk ook van harte welkom !